Avrupa’daki Göç Hareketleri ve Eğitimde Sözlü Tarih

VOICES

VOICES OF IMMIGRANTS CREATING EMPATHY & SOCIAL COHESION

Araştırma Raporu

Yayın bilgileri

Avrupa'daki Göç Hareketleri ve Eğitimde Sözlü Tarih– Araştırma Raporu

VOICES (Empati ve Toplumsal Uyumu Teşvik Eden Göçmenlerin Sesi) Erasmus+ ortaklığı aracılığıyla – Nisan 2026

Editör: Susanne Klingseis (lernraum.wien / VHS Viyana)
Katkıda Bulunanlar: Dilek Taşdemir (lernraum.wien / VHS Viyana), Larisa Sioneriu (AONTAS), Angeliki Giannakopoulou (EAEA), Vasiliki Tsekoura (DAFNI KEK), Giovanna & Paola Maciariello (SOLIDARCI), Lynette Weber & Imela Bajra (SVEB)

Koordinasyonu lernraum.wien (VHS Viyana) tarafından yürütülmektedir - Avusturya

AONTAS – Irlanda | **EAEA – Belçika** | **Dafni Kek – Yunanistan**

Solidarci – Italya | **SVEB - İsviçre**

Bu Rapor, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı kapsamında yayınlanmaktadır. Aşağıdakileri yapmakta özgürsünüz: Paylaşmak: Materyali herhangi bir ortamda veya formatta kopyalayabilir ve yeniden dağıtabilirsiniz. Uyarlama: Materyali herhangi bir amaçla, ticari amaçlarla bile olsa, yeniden düzenleyebilir, dönüştürebilir ve üzerine eklemeler yapabilirsiniz. Lisans veren, lisans koşullarına uyduğunuz sürece bu özgürlükleri geri alamaz.

Aşağıdaki şartlar altında: Atıf - Uygun şekilde kaynak göstermeli, lisansa bir bağlantı sağlamalı ve değişiklik yapılıp yapılmadığını belirtmelisiniz. Bunu makul herhangi bir şekilde yapabilirsiniz, ancak lisans verenin sizi veya kullanımınızı onayladığını ima edecek hiçbir şekilde yapmamalısınız. Aynı Lisansla Paylaş - Materyali yeniden düzenlerseniz, dönüştürürseniz veya üzerine eklemeler yaparsanız, katkılarınızı orijinal materyalle aynı lisans altında dağıtmalısınız.
https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Bununla birlikte, burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya OeAD-GmbH'nin görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de hibe veren kurum bu görüş ve düşüncelerden sorumlu tutulamaz. [VOICES Projesi referans numarası: 2025-1-AT01-KA220-ADU-000358547]

VOICES platformuna ve karşı arşivimize göz atın

Website: www.voices-archive.eu

İletişim bilgileri: lernraum.wien/ VHS Wien, Adres: Arthaberplatz18 1100, Viyana

Içindekiler

Giriş

sayfa 4

„Oral History“ teriminin genel tanımı

sayfa 5

Avrupa'daki göç hareketleri

sayfa 8

En iyi uygulama örneklerine ilişkin masaüstü araştırması

sayfa 14

Özet

sayfa 20

Kaynakça

sayfa 21

VOICES

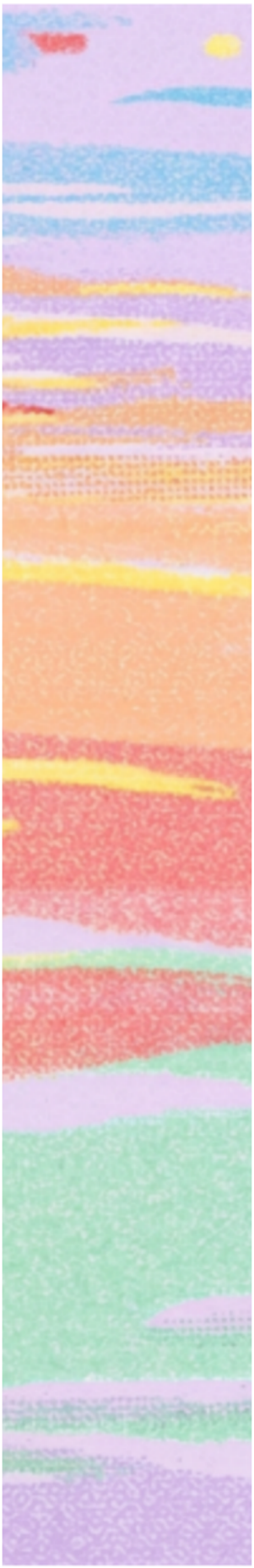

Giriş

VOICES projesi (Empati ve Sosyal Uyum Yaratmak için Göçmenlerin Sesleri), göç deneyimlerini ve göçmenlerin bakış açılarını dil öğrenimi ve temel eğitim derslerine entegre eden yöntemler ve materyaller geliştirmektedir. Amaç, sözlü tarih (Oral History) temelli yöntemlere, dijital araçlara ve etkileşimli yöntemlere odaklanan, öğrenci merkezli ve katılımcı bir yaklaşım oluşturmaktır. Öğrencilerin yaşadıkları gerçekliklerle yakından bağlantılı konuları ele alarak, proje onların içsel motivasyonunu güçlendirmeyi ve her şeyden önce, hem röportaj yapılan kişilerin hem de röportajı yapan öğrencilerin seslerinin duyulmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Göçmenlerin bakış açılarına odaklanarak proje, kültürlerarası anlayışı teşvik eder ve kalıplaşmış düşünceleri yıkmayı amaçlar. Göç deneyiminin ortaklığı aracılığıyla farklı nesiller ve topluluklar arasında diyaloğu teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Röportajlardan ortaya çıkan “Karşı Arşiv” (Counter Archive), kişisel ve duygusal bir bakış açısına odaklanarak göçü farklı bir bağlama oturtmayı amaçlamaktadır.

Proje kapsamında yapılacak sonraki çalışmalar için ortak bir temel oluşturmak amacıyla, bu rapor masa başı araştırmasının sonuçlarını sunmaktadır. Projenin tüm ortakları tarafından üzerinde mutabık kalınan ortak sözlü tarih (Oral History) tanımı, kavramsal temel oluşturmaktadır; bunun ardından, ortak ülkelerle ilgili göç hareketleri araştırılmıştır. Son olarak, eğitim bağlamında sözlü tarih (Oral History) ile çalışmaya ilişkin en iyi uygulama örnekleri derlenmiş ve VOICES ile ilgili unsurlar belirlenmiştir. Bu rapor, eğitim metodolojisinin geliştirilmesi için ilgili içgörüler ve bulgular sunmayı ve ilerideki çalışmalar için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

„Oral History“ teriminin genel tanımı

Proje konsorsiyumu içinde sözlü tarih kavramına ilişkin ortak bir tanım oluşturmak için ilk adımlar, ortak bir temel üzerinde çalışmak ve eğitim metodolojisini ve uygulamayı ele alacağımız başlangıç noktasını kendimiz için netleştirmek amacıyla, Kasım 2025'te Viyana'da düzenlenen ilk uluslararası ortaklar arası toplantıda (TPM) atılmıştır.

Sözlü tarih alanında çalışan tarihçiler ve araştırmacılar tarafından sunulan tanımlar arasından, projenin içeriğiyle en alakalı görünenleri seçip tartıştık. Konsorsiyum içinde alıntıları tartıştığımız ve eğitimde –özellikle yetişkin eğitimi ve temel eğitimde– sözlü tarihle ilgili en ikna edici açıklamaları belirlediğimiz atölye benzeri bir süreç sonucunda, nihayet "bizim" ortak tanımımıza ulaşmış olduk. Bu süreci şeffaf kılmak amacıyla, orijinal alıntılar burada bir kez daha listelenmiştir.

Tarihsel araştırmanın nispeten yeni bir yöntemi olan sözlü tarihin tanımlarından biri, azınlıklara ve marjinalleştirilmiş gruplara seslerini duyurma imkânı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu tanım, Glasgow Üniversitesi'nde tarihçi olan ve İskoç Modern Tarih Enstitüsü ile Sosyal Tarih Derneği'nin başkanlığını yürüten Lynn Abrams'a aittir:

"1980'lere gelindiğinde, Sözlü Tarih, geleneksel tarih yazımında geleneksel olarak göz ardı edilmiş birçok grubun deneyimlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan yirminci yüzyıl akademisyenleri arasında tercih edilen (ve zorunlu) bir metodoloji haline gelmişti: en öne çıkanı kadınlar, eşcinseller ve lezbiyenler, etnik azınlık grupları ile fiziksel ve öğrenme engelli kişiler. Bunlar, bugün bildiğimiz Sözlü Tarih disiplininin başlangıcını esasen belirleyen önemli gelişmelerdi (...). (…) Aynı zamanda, topluluk ve eğitim projelerinde yaygın olarak kullanılan, genç ve yaşlılar, gönüllüler ve uzman araştırmacılar tarafından uygulanan popüler bir araştırma aracıdır ve dünyanın çoğu ülkesinde kullanılmaktadır. Sözlü Tarih, çok disiplinli bir metodolojiye dönüşmüştür; kolları çok çeşitli disiplinlere, uygulamaya dayalı girişimlere ve toplumsal projelere uzanan bir ahtapot gibidir. Akademisyenler tarafından, hükümetler tarafından ve rejim değişiklikleri sırasında kullanılır (...). Dolayısıyla yaygın ve son derece uyarlanabilir bir yöntemdir; amacı pratik, siyasi veya tarihsel olabilir." (Abrams 2016: 2ff)

Abrams ayrıca, ünlü edebiyat bilimcisi ve sözlü tarih teorisyeni Alessandro Portelli'den alıntı yaparak, Portelli'nin özellikle sözlü tarihin "akışkanlığını" vurguladığını belirtir; bu akışkanlık, bazı durumlarda sözlü tarihi kesin bir şekilde kavramayı zorlaştırmaktadır:

"Bir araştırma yöntemi olarak Sözlü Tarih, kendisini tartışmalı, heyecan verici ve sonsuz umut vaat eden bir alan haline getiren konularla doludur. Bu konular, sözlü tarihçi Alessandro Portelli tarafından oldukça net bir şekilde ortaya konmuştur; Portelli, çalışmalarından birine, şunu belirtmekle başlamaktadır:

> *'Sözlü Tarih'in hem büyüleyiciliğine hem de hayal kırıklığına neden olan, akışkanlık, bitmemişlik ve tükenmezliğe dair bir devamlılık hissini aktarmak – tıpkı zaman içinde şimdiki zaman ile sürekli değişen geçmiş arasında süzülürken, anlatıcı ile görüşmeci arasındaki diyalogda salınırken ve sözlü anlatımdan yazılı metne, oradan da geriye doğru uzanan tarafsız bölgede eriyip birleşirken olduğu üzere.'"* (Abrams 2016: 1)

Eleştirel yetişkin eğitimi perspektifinden yaklaşan Fuchs ve Slapansky (2025), nihayetinde şu tanıma ulaşmaktadırlar:

"Akademinin onlarca yıldır kurduğu ve büyük ölçüde sürdürdüğü sınırlar —yani araştırmacılar ile araştırma konuları, öğretmenler ile öğrenenler, akademi ile gündelik yaşam, teori ile uygulama, etkilenmeyenler ile etkilenenler, üst kesim ile alt kesim arasındaki sınırlar— öz-yansıtıcı bir akademi ve özgürleştirici bir eğitim çalışması adına kırılmalıdır. Henüz yaşadıkları tarihi dile getiremeyenler, tarihsel bağlam içinde özerk aktörler olarak anlaşılmalıdır. (...)"

Fuchs ve Slapansky, sözlü tarihin tarih yazımı açısından taşıdığı önemin yanı sıra, sözlü tarih "yapmanın" özgürleştirici değerini de vurgulamaktadırlar:

"Kamu eğitimine katkıda bulunabilir ve yeni bir ifade biçimi ortaya çıkarabilir (...). Tarihe öznel erişim deneyimi ve tarihin şekillendirilebilirliği, etkilenen kişilerde yeni bir öz farkındalık duygusunun gelişmesini teşvik edebilir ve onların günlük yaşamlarını şekillendirmede daha bilinçli bir rol üstlenmelerini sağlayabilir. Bu şekilde, sözlü tarih, bireylerin toplumsal özgürleşmesine ve güçlendirilmesine katkıda bulunabilir." (Fuchs/Slapansky 2025: 13ff)

Sözlü tarih konusunda ortak bir tanım

Sözlü tarih, yaşanmış tarihi ve kişisel öyküleri kayda geçirme, yeterince temsil edilmeyen anıları toplama ve özgürleştirici eğitim çalışmalarına katılma pratiğidir. Bu, değerler ve fikirler süzgecinden geçirilerek anıların —görüşülen kişiden görüşmeciye ve oradan da topluluğa— aktarılması ve korunmasına yönelik, akışkan ve tamamlanmamış bir süreçtir.

Avrupa’daki göç hareketleri

Bir sonraki adımda, tarihsel açıdan önemli göç hareketlerini araştırdık; bu olayların bazılarının birbiriyle örtüştüğünü veya kesiştiğini ve birkaçının da Avrupa çapında yankı uyandırdığını belirttik.

Buna karşılık, ülkeden ülkeye bölgesel farklılıklar ortaya çıkmaktadır ve bu farklılıklar, görüşme yapılacak kişilerin seçiminde de belirginleşecektir. Görgü tanıkları arayışımız kapsamında, araştırmamızın kapsamını 1950’lerin (başlarına) kadar sınırlandırdık; ancak Yunanistan, İrlanda ve İsviçre’nin tarihsel olarak göçmen ülkelerinden göç kabul eden ülkelere dönüştüğünü belirtmek gerekir.

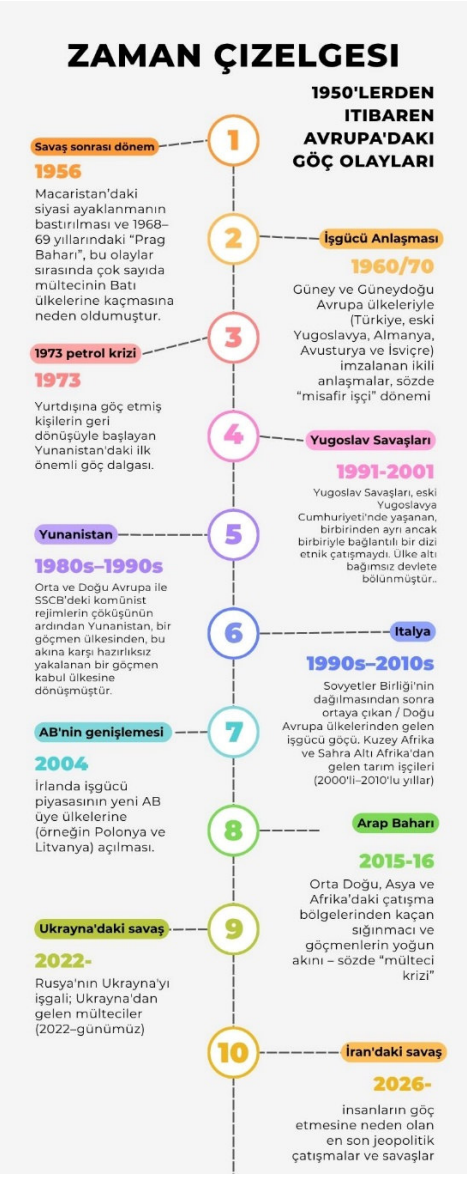

Şekil 1: İncelenen göç hareketlerinin zaman çizelgesi – VOICES ortaklığı tarafından hazırlanmıştır

Göç ve (savaş sonrası) dönem

Tarihsel bağlamı anlamak için, İrlanda’yı bir göçmen kabul eden ülke olarak ele almadan önce, İrlanda’dan yaşanan göçü anlatarak başlayacağız. 1845’ten 1849’a kadar İrlanda, “Büyük Kıtlık” olarak bilinen yıkıcı bir kriz yaşamış ve bu durum, büyük çaplı bir göç dalgasına ve İrlandalı toplulukların yurtdışına yayılmasına yol açıkmıştır. Yaklaşık iki milyon kişi İrlanda’yı terk etmek zorunda kalmış ve çoğunlukla Büyük Britanya, Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri’ne yerleşmiştir.

1950’lerde ve 1980’lerde yeni göç dalgaları yaşanmıştır. Bu büyük çaplı göçün temel nedeni, özellikle küçük çiftliklerin artık bütün aileleri geçindiremediği kırsal bölgelerde iş imkânlarının yetersizliğiydi. Göç o kadar yaygın hale gelmiştir ki, özellikle yurtdışında daha iyi fırsatlar arayan gençler için hayatın doğal bir parçası olarak görülmeye başlanmıştır.

19. yüzyılın ortalarına kadar İsviçre de öncelikle bir göç veren ülkeydi. Yoksulluk, kıtlık ve sanayinin yetersizliği pek çok İsviçreliyi yurtdışına sürükledi. 1798 ile 1914 yılları arasında yaklaşık yarım milyon İsviçreli ülkeyi terk edenler arasındaydı. Ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru, sanayileşme ve demiryolu inşaatları yabancı işçileri çekmeye başlayınca durum değişti. Liberal devrimlerin ardından ve demiryolu inşaatlarının başlamasıyla birlikte, siyasi zulüm gören kişiler (örneğin 1848’den sonra Macarlar) ve

vasıflı işçiler de İsviçre'ye gelmeye başlamıştır. Toplamda, 1850 ile 1880 yılları arasında tahminen 100.000 ila 105.000 yabancı İsviçre'ye göç etmiştir. Bunların çoğu, örneğin demiryolu inşaatı, tekstil endüstrisi veya makine mühendisliği alanlarında istihdam edilen mevsimlik veya yıllık işçilerdi.

İkinci Dünya Savaşı, benzeri görülmemiş sayıda insanı yerinden ederek sürgün etmiştir — yalnızca Avrupa'da yaklaşık 55 milyon kişiyi. Savaş sona erdiğinde, Avrupa'da yaklaşık 11 milyon yerinden edilmiş kişi (DP) bulunuyordu. Bunların arasında yaklaşık altı milyon sivil gönüllü ve zorla çalıştırılan işçi, iki milyon savaş esiri ve 700.000 hayatta kalan toplama kampı mahkumu yer alıyordu. Ayrıca, Çekoslovakya, Macaristan, Polonya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'dan binlerce anti-komünist ve eski Nazi işbirlikçisi, Kızıl Ordu'nun Doğu Avrupa'yı yeniden ele geçirmesiyle birlikte bu bölgeden kaçtılar. 1951 yılına gelindiğinde, genellikle "son milyon" olarak anılan bu yerinden edilmiş kişilerin çoğunluğu Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya ve dünyanın diğer bölgelerine göç etmiştir. Ancak, evlerine dönmeyi reddetmeleri, mültecilerin statüsü konusunda uluslararası bir tartışmaya yol açmıştır. Bu durum, uluslararası mülteci korumasının gelişmesine de etki etmiş ve mültecinin ilk kapsamlı tanımının ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Yunanistan'ın Özel Durumu

Tarihsel açıdan bakıldığında, Yunanistan da göçün şekillendirdiği bir ülke olmuştur. 1950'lerde ve 1960'larda, Yunan nüfusunun önemli bir kısmı, öncelikle ekonomik nedenlerle göç etmiştir.

Göçmenler genellikle Batı ülkelerini tercih ediyorlardı, özellikle de İkinci Dünya Savaşı sonrası yeniden yapılanma döneminde yabancı işçilere kapılarını açan Almanya'yı. Yunan hükümeti ise göçü ekonomik büyüme için bir fırsat olarak görüyordu. Bu dönemde, denizaşırı ülkelere ve Batı Avrupa'ya yönelik göç, kitlesel bir fenomen haline gelmişti.

1974'te askeri cuntanın devrilmesinin ardından Yunanistan, göçmenlerin geri dönüşüyle başlayan ilk önemli göç dalgasını yaşamıştır. Ekonomik nedenlerle göç etmiş olanların çoğu, genellikle petrol krizi gibi faktörlerin etkisiyle 1971 civarında geri dönmüştür. Siyasi mülteciler ise 1974'ten sonra geri dönmeye başlamış ve bu süreç 1981'den sonra daha da kolaylaşmıştır.

1980'lerin başında, Yunan kökenli olmayan kişilerin nispeten sistematik bir varlığı ilk kez kayıtlara geçti; bu süreç Pakistanlı ve Filipinli topluluklarla başladı, ardından diğer Asya (Hintli, Bangladeşli, Çinli) ve Afrika ülkelerinden (Ganalılar, Nijeryalılar, Etiyopyalılar ve Kongolular dahil) gelen daha küçük topluluklar takip etti. Bazı Afrikalı göçmenler başlangıçta resmi değişim programları kapsamında eğitim almak üzere göç etmişti. Bazı Asya toplulukları ise küçük işletmeler kurmaya başlamıştı. Göçmenler genellikle düşük vasıflı, düşük ücretli işlerde çalışıyordu ve ağırlıklı olarak tarım, inşaat ve ev

hizmetlerinde, yani yerel halkın ilgisinin sınırlı olduğu sektörlerde çalışıyorlardı. Bu nüfus grupları, toplam nüfusa kıyasla başlangıçta küçüktü. O dönemde, özellikle Karadeniz ve Kuzey Epirus gibi bölgelerden gelen Omogeneis (aynı etnik grubun üyeleri) ve Pallinostountes'in (geri dönenler) vatandaşlığa kabulü, Yunan kültürüyle olan tarihsel bağlar nedeniyle yaygın bir şekilde gerçekleşiyordu; ancak bunların çoğu Yunanca bilmiyordu ve bu da entegrasyonlarını zorlaştırıyordu.

1980'lerin sonlarından 1990'ların başlarına kadar geçen dönem, Yunanistan'ın bir göç veren ülkeden hazırlıksız bir göç alan ülkeye dönüşmesiyle karakterize edilmiştir. Bu gelişme, Orta ve Doğu Avrupa'daki komünist rejimlerin ve SSCB'nin çöküşüyle tetiklenmiştir. İlk büyük göç dalgaları, başta komşu Balkan ülkeleri ve eski Sovyet cumhuriyetleri, özellikle de Arnavutluk olmak üzere, bu bölgelerden gelmiş ve 1991 civarında başlamıştır.

1956 Macar Ayaklanması ve 1968 Prag Baharı

Bu dönemde Avusturya, diğer Avrupa ülkeleri gibi, eski komünist ülkelerdeki siyasi kargaşanın yol açtığı iki büyük mülteci dalgasıyla karşı karşıya kalmıştır. 1956 yılında, Macaristan'daki siyasi ayaklanmanın bastırılmasının ardından, bu ülkeden 180.000'den fazla mülteci Avusturya'ya gelmiştir. Bu kişilerin büyük çoğunluğu kısa sürede diğer Batı ülkelerine yerleştirilmiş olsa da, yaklaşık 20.000 kişiye sığınma hakkı tanınmış ve bu kişiler Avusturya'da kalmıştır.

1968'deki "Prag Baharı"nın ardından, o dönemde Çekoslovakya olarak bilinen ülkeden (günümüzde Çek Cumhuriyeti ve Slovakya) yaklaşık 162.000 kişi Avusturya'ya gelmiştir. Bu kişilerin çoğu daha sonra diğer Batı ülkelerine gitmiştir; Çekoslovak mültecilerin büyük çoğunluğu için Avusturya yalnızca bir geçiş noktası olmuştur. Birçoğu bir süre sonra geri geri dönmüş ya da diğer Batı ülkelerine göç etmiştir. Sadece birkaç bin mülteci Avusturya'da daha uzun süre kalmıştır. Birçok mülteci, Avusturya üzerinden diğer Batı ülkelerine göç etmiş ya da Çekoslovakya'ya geri dönmüştür. Yaklaşık 2.000 ila 3.000 Çek ve Slovak, Avusturya'ya yerleşmiştir.

İsviçre'de Macar ayaklanması da yaklaşık 27.000 Macarın ülkeye gelmesine yol açmıştır. 1959–60 yıllarında (Çin'in Tibet'i işgalinin ardından) Tibetli mülteciler ulaşmış, 1968'de ise Prag Baharı'nın bastırılmasının ardından Çekoslovakya'dan mülteciler gelmiştir.

İşgücü Anlaşması

Italya ile Işgücü Anlaşması

İsviçre, 1945'ten sonra hızla yeniden ayağa kalkmıştır. 1947–48 yıllarından itibaren, özellikle demiryolu inşaatında ve yeniden canlanan sanayi sektöründe işgücü sıkıntısı yaşanmaya başlamıştır. 1948'de İsviçre, bu konuda öncü ülkelerden biri olarak İtalya ile

bir işçi alım anlaşması imzalamıştır; bu, geçici işçilerin büyük çaplı göçünün başlangıcını oluşturmuştur. 1950'lerde ve 1960'ların başında İtalyanlar İsviçre'ye büyük sayılarda göç etmeye başlamıştır (1961 itibarıyla ülkede halihazırda bir milyondan fazla İtalyan yaşamaktaydı). En büyük göç dalgası 1951 ile 1970 yılları arasında gerçekleşmiştir (toplamda yaklaşık 2,68 milyon yıllık ve daimi oturma izni ile buna ek olarak 3 milyon mevsimlik oturma izni verilmiştir). Daha sonraki yıllarda İsviçre, başta eski Yugoslavya, Türkiye ve Portekiz olmak üzere diğer ülkelerden de işçileri çekmiştir. Misafir işçilere kalıcı olarak ihtiyaç duyulduğu ancak 1960'larda kabul edilmiş ve aile birleşimi ile uzun süreli oturma izinlerinin (C izinleri) verilmesi kolaylaştırılmıştır. Yabancılar artık ekonominin "vazgeçilmez bir parçası" olarak giderek daha fazla görülmeye başlanmıştır.

1960'lar ve 1970'lerdeki İşgücü Anlaşmaları

1950'lerde Almanya ve İsviçre'nin örneğini takip eden Avusturya, 1960'larda Güney ve Güneydoğu Avrupa ülkeleriyle ikili anlaşmalar imzalamaya başlamıştır. Bu anlaşmaların amacı, sözde misafir işçileri ülkeye getirmekti. Türkiye (1964) ve Yugoslavya (1966) ile yapılan anlaşmaların ardından bu ülkelerde kısa sürede işe alım ofisleri oluşturuldu ve zamanla bu işçilerin ve ailelerinin önemli bir kısmı Avusturya'ya yerleştirildi. 1969 yılında Türkiye ve Yugoslavya'dan gelen yabancı işçi sayısı 76.500 idi. 1973 yılına gelindiğinde bu sayı neredeyse üç katına çıkarak 227.000'e ulaştı; bunların 178.000'i Yugoslavya'dan, 27.000'i ise Türkiye'dendi.

1973'teki petrol krizi ve bunun ardından gelen ekonomik durgunluk, misafir işçi talebinde keskin bir düşüşe yol açmıştır. Bu durum, 1981'deki ikinci petrol krizinin ardından da tekrarlanmıştır. 1970'lerin başındaki resesyona tepki olarak işçi alımı askıya alınmış, yabancıların işgücü piyasasına erişimi kısıtlanmış ve 1975'te yeni bir yasa olan Nitelikli İşgücü Göçü Yasası kabul edilmiştir. Sonuç olarak, yabancı işçi (ve yerleşik) sayısı o kadar keskin bir düşüş göstermiştir ki, 1985'e gelindiğinde Avusturya'da istihdam edilen Yugoslav ve Türk vatandaşlarının sayısı 1973'teki seviyenin sadece yarısı kadar kalmıştır. Ekonomi toparlanınca, Yugoslavya'dan gelen birçok eski göçmen geri dönmüştür. İşçi alımına yönelik aktif çabalar sona ermiş olsa da, aile birleşimi, kendiliğinden işgücü göçü ve 1980'lerin sonlarında kaçış ve sığınma gibi diğer göç biçimleri ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte, 1960'larda başlayan işgücü göçü, Avusturya'daki yerleşik nüfus üzerinde ve sonraki göç akımları üzerinde kalıcı bir etki bırakmıştır. 2001 yılında, toplam yabancı yerleşik nüfusun yüzde 62,8'i, eski Yugoslavya ve Türkiye olmak üzere iki işçi kabul bölgesinden gelmiştir.

Sovyet sonrası / Doğu Avrupa ülkelerinden işgücü göçü

İtalya'da Doğu Avrupa'dan (özellikle Romanya ve Ukrayna'dan) gelen işgücü göçü, 1990'ların sonlarında ve özellikle 2000'li yıllarda gelişmeye başlamıştır. Bu göçmenlerin büyük bir kısmı, Napoli ve çevresindeki kentsel alanlarda kayıt dışı sektörde —ev hizmetçiliği, inşaat ve perakende sektörlerinde— iş bulmuştur. Zamanla bu göçmenlerin birçoğu kalıcı olarak yerleşmiş ve o zamandan beri sağlam temellere dayanan topluluklar oluşturmuştur.

1990'larda Yugoslavya'daki savaş

Yugoslav Savaşları, 1991'den 2001'e kadar eski Sosyalist Federal Yugoslavya Cumhuriyeti'nde (SFR Yugoslavya) meydana gelen, birbirinden ayrı ancak birbiriyle bağlantılı bir dizi etnik çatışma, bağımsızlık savaşı ve ayaklanmalardan meydana gelmiştir. Bu çatışmalar, 1991 ortalarında başlayan Yugoslavya'nın dağılmasına yol açmıştır. Ülke, daha önce Yugoslavya'yı oluşturan altı kurumsala karşılık gelen altı bağımsız devlete dağılmıştır: Slovenya, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Karadağ, Sırbistan ve Makedonya (şimdiki adı Kuzey Makedonya).

1990'ların başında, eski Yugoslavya'dan gelen toplamda yaklaşık 100.000 savaş mültecisi Avusturya'da sığınma hakkı bulmuştur. En büyük grubu, Bosna-Hersek'ten gelen 85.000 sığınmacı oluşturmuştur. Bunların yaklaşık üçte ikisi Avusturya'ya kalıcı olarak yerleşmiştir.

İsviçre, Yugoslav Savaşları sırasında da çok sayıda mülteciyi kabul etmiştir. 1991 ile 1999 yılları arasında, parçalanmakta olan Yugoslavya'dan (Bosna Savaşı, Kosova) yüz binlerce mülteci kaçmış ve bunların birçoğu İsviçre'de sığınma talebinde bulunmuştur. Aynı dönemde İsviçre, daha önce işgücü alımı yapılan ülkelerden (eski Yugoslavya, Türkiye, Portekiz) gelen göçmen işçiler için de popüler bir ülke olmaya devam etmiştir. 1990'ların sonlarında, İsviçre ve AB, aralarındaki yakınlaşmanın artmasından fayda sağlamıştır: kişilerin serbest dolaşımı ve Schengen-Dublin ile ilgili yeni anlaşmalar 2002 yılında yürürlüğe girmiştir. Sosyal politika alanında, 1981 yılında ilk kez bir iltica kanunu kabul edilmiştir; sonraki yıllarda iltica kanunu çeşitli vesilelerle daha katı hale getirilmiştir (2016'da başlayan toplu hızlandırılmış prosedürler de dahil olmak üzere).

1980'ler ve 1990'lar, çeşitli mülteci akınlarıyla damgasını vuran yıllardır. 1980'ler: Kriz bölgelerinden (örneğin Sri Lanka, İran, Türkiye) gelen sığınma başvuruları artmıştır; 1985 ile 2002 yılları arasında toplamda yaklaşık 417.000 sığınma başvurusu kaydedilmiştir.

AB'nin genişlemesi ve ikili anlaşmalar

İrlanda'da bir dönüm noktası, İrlanda işgücü piyasasının yeni AB üye ülkelerine (Polonya ve Litvanya gibi) açılması olmuştur. Bu durum, 2007 yılında 150.000'in üzerinde bir göçmen sayısına ulaşılmasına yol açmıştır. Nüfus sayımı verilerine göre, İrlanda'da yaşayan AB vatandaşlarının sayısı 2002'de yaklaşık 10.000 iken 2006'da 120.000'e yükselmiştir. Göç akımlarına ilişkin veriler, bu sayının 2008 yılına kadar 200.000'e, yani nüfusun %4,5'ine ulaşmış olabileceğini göstermektedir.

İsviçre ile AB arasındaki ikili anlaşmalar, kitlesel göçün yaşanmasına yol açmıştır. İsviçre, 2002 yılında AB-15 ülkeleriyle[1], 2006 yılında AB'nin doğu üye ülkeleriyle, 2009 yılında Romanya ve Bulgaristan'la, 2017 yılında ise Hırvatistan'la tam serbest dolaşım hakkını

[1] Avrupa Birliği üyesi ülkeler - Vikipedi (kısaltmalara bakınız)

sağlamıştır. Bu durum öncelikle AB/EFTA ülkelerinden gelen göçü teşvik etmiştir; bugün İsviçre'deki tüm yabancıların %75'i AB/EFTA ülkelerinden gelmektedir (başlıca İtalya %15, Almanya %14, Portekiz %11). Yabancıların toplam sayısı rekor seviyeye ulaşmıştır: 2023 yılı sonu itibarıyla İsviçre'de yaklaşık 2,37 milyon yabancı yaşamaktadır (nüfusun yaklaşık %24'ü). Bir zamanlar en büyük grubu oluşturan İtalyanlar (316.000), artık geride kalmıştır: Günümüzde en büyük gruplar, eski Yugoslavya'dan gelenler (≈350.000) ile Türkiye ve Portekiz'den gelenlerdir.

Kuzey Afrika ve Sahra Altı Afrika'dan gelen tarım işçileri (2000'ler–2010'lar)

Fas, Tunus ve çeşitli Sahra Altı Afrika ülkelerinden gelen göçmenler, İtalya'daki tarım sektöründe, özellikle de Campania bölgesinde (Caserta ve Salerno gibi illerde) mevsimlik ve kalıcı işgücü olarak giderek daha fazla yer almaya başlamıştır. Bu eğilim, İtalya'daki tarım ve gıda ürünlerine olan taleple ve mevsimsel hasat döngüleriyle bağlantılıdır ve birçok işçiyi düzensiz istihdam uygulamalarına ve sömürüye (sözde "caporalato") maruz bırakmaktadır.

Göç akımları ve sığınmacılar (2010'lu yıllar – günümüz)

2010'lu yıllardan bu yana, (Afrika Boynuzu, Batı Afrika ve Orta Doğu'daki) çatışmalardan ve istikrarsızlıktan kaçan insanlar, Orta Akdeniz rotası üzerinden Güney İtalya ve Yunanistan'a ulaşmaktadır. Campania, sığınmacıları ve mültecileri barındırmak üzere ulusal kabul ağı (SAI / SIPROIMI ve diğer yapılar) kapsamında kabul merkezleri ve barınaklar kurmuştur. Ulusal düzeydeki hukuki ve siyasi değişiklikler, sahada kabul sürecinin işleyişini şekillendirmiştir.

Son Dönemdeki Göçler

2015 yılı, başta Orta Doğu olmak üzere Avrupa'ya gelen mülteci ve göçmen sayısının önemli ölçüde arttığı bir yıl olmuştur ve bu durum, önceki ve sonraki yıllara kıyasla sığınma başvurularında kayda değer bir artışa yol açmıştır. En fazla başvuru Suriye'den gelen kişilerden gelmiştir, ancak Afganistan, Pakistan, Irak, Nijerya, Eritre ve "Balkanlar"dan da hatırı sayılır sayıda başvuru olmuştur.

En iyi uygulama örneklerine ilişkin masaüstü araştırması

Proje ortaklarından, projenin ana odağıyla ilgili projeler araştırmaları istenmiştir. Bu odağın amacı, öğrenenlerin sözlü tarihe, özellikle de Avrupa'daki göç tarihine ilgisini teşvik etmektir. Ayrıca, öğrenenleri röportaj yapacak kişiler ve tarihsel görgü tanıkları bulmaya, röportajlar gerçekleştirmeye ve ses/video materyalleri üretmeye teşvik etmek de hedeflenmiştir. Tüm bunların nihai amacı ise, yetişkin ve temel eğitimde sözlü tarihe dayalı öğretim ve öğrenme yöntemleri için bir metodoloji ve kılavuzlar geliştirmektir.

Aşağıda, eğitim bağlamında sözlü tarih temelli yöntemlerin en dikkat çekici örnekleri açıklanmaktadır.

Göçmenler ve ikinci dil öğrenenlerle çalışmaya odaklanan projeler

Proje: Archive of Migrant Memories, (IT / EN)

Göçmen Anıları Arşivi (AMM), göç deneyimi yaşamış ve hikâyelerini paylaşmak isteyen kişiler ile bu deneyimleri ve düşünceleri hakkında bilgi edinmek isteyenler arasındaki hikâyeler, kişisel anlatılar ve diyaloglara yönelik fiziksel ve sanal bir alandır. AMM, tanıklıkların toplanmasından kişisel anlatıların oluşturulmasına, ses ve video materyallerinin üretilmesinden okullarda göç deneyimlerini canlandırmak için öğretim kaynaklarının geliştirilmesine kadar, çeşitli ve farklı bakış açılarından ortak hedefler peşinde koşan kişilerden oluşan bir "uygulama topluluğu"dur. İlgilenen herkes için.

Bu proje neden önemlidir?

Sözlü tarih / hikâye anlatımına örnekler, Göç Arşivi, hafıza çalışmaları ile ilgili literatür ve metinlere yönlendiren bağlantılar, göçmenlerin sesleri ve diğer ilgili projeler.

Link/kaynak: AMM – Archive of Migrant Memories

Proje: Asylum Archive (EN)

Asylum Archive'ın temel amacı, sığınmacılar, sanatçılar, akademisyenler ve sivil toplum aktivistleriyle işbirliği yaparak sürgün, yerinden edilme, travma ve anılara dair anlatıları eleştirel bir bakış açısıyla aktaran, etkileşimli ve platformlar arası bir çevrimiçi belgeleme projesi oluşturmaktır. Kayıp oyuncaklar, duvarlardaki çizimler ve doğa manzaralarından oluşan bir dizi görsel, bu kapalı alanlarda yaşanan çocukluk deneyimlerini yansıtmaktadır.

Bu proje neden önemlidir?

"Asylum Archive" projesinin temel amacı, sığınmacılar, sanatçılar, akademisyenler ve sivil toplum aktivistleri gibi çeşitli kesimlerle işbirliği yaparak, sürgün, yerinden edilme, travma ve hafıza anlatılarını

eleştirel bir bakış açısıyla öne çıkaran, etkileşimli ve platformlar arası bir çevrimiçi belgeleme platformu oluşturmaktır.

Link/kaynak: Asylum Archive - Vukašin Nedeljković - IMMA

Proje: We are here. HEAR

"We are here, HEAR" projesi, MU, DCU, College Connect, İrlanda Mülteci Konseyi ve Dublin Kalesi arasında gerçekleştirilen bir işbirliğidir.Proje, mültecilerin yükseköğretime erişimde karşılaştıkları engeller konusunda farkındalık yaratmayı, aidiyet duygularını güçlendirmeyi, "görünmez" bir topluluğun deneyimlerine ve seslerine görünürlük kazandırmayı ve araştırmayı akademik alandan kamusal alana taşımayı amaçlamıştır.

Bu proje neden önemlidir?

Photovoice yöntemi, başlangıçta araştırmacılar ile araştırma katılımcıları arasındaki güç dengesini sağlamak amacıyla kullanılan katılımcı bir feminist yaklaşımdır. Bu yöntemi benzersiz kılan şey, Photovoice'un katılımcılara kendi öyküleriyle aktif olarak ilgilenme fırsatı sunmasıdır. Katılımcılardan, deneyimlerini ve hikâyelerini yansıtan fotoğraflar getirmeleri istenir. Fotoğrafların konuşmayı canlandırmak için kullanılmasıyla ortaya çıkan etkileşim, daha duygusal ve canlıdır. Katılımcılar tarafından çekilen ve seçilen fotoğraflara dayanarak, bağlamlar, duygular ve deneyimler üzerinde düşünülür ve fotoğraf seçimlerinin ardındaki nedenler keşfedilebilir.

Link/kaynak: Community Needs Analysis with Refugees - College Connect : College Connect

Proje: Yes. I'm Irish. (EN)

"Evet, ben İrlandalıyım" adlı video dizisi, farklı etnik kökenlere sahip İrlandalıların deneyimlerine odaklanıyor. Katılımcılar, bugünün İrlanda'sını, kendilerinin büyüdüğü dönemdeki İrlanda ile karşılaştırarak kendi bakış açılarını paylaşıyorlar.

Bu proje neden önemlidir?

Bu proje, sözlü tarih ile hikâye anlatımı —kendi hikâyesini paylaşma— ve video röportajlar arasındaki sınırda yer almaktadır.

Link/kaynak: 'Yes, I'm Irish': Meet Oona Colin

Proje: Oral History Archiv (Francesca Falk) (DE)

Şu anda geliştirme aşamasında olan bu arşiv, Francesca Falk'ın dersleri kapsamında gerçekleştirilen biyografik ve tematik sözlü tarih röportajlarından oluşmaktadır. Göç deneyimlerine özel bir önem verilmektedir.

Bu proje neden önemlidir?

Göç deneyimlerine ilişkin biyografik sözlü tarih röportajları;

Link/kaynak: Oral History Archiv

Proje: REWIND

Hem geçmişte yaşamış İtalyanların hem de günümüzün yabancılarının göç hikâyelerinden oluşan ve bu konuyu gündelik bir mesele haline getirmeyi amaçlayan bir derleme. Yöntem: Okullarda yapılan röportajlar; öğrenciler kendi aileleri içindeki göç deneyimini inceliyor ve bu konuyu soyut bir meseleden ortak bir deneyime dönüştürüyor. Bu sayede söylem "onlar"dan "biz"e kayıyor ve yaşanmış deneyimler sayesinde kalıplaşmış düşünceler yıkılıyor.

Bu proje neden önemlidir?

Bu, düşük maliyetle yüksek eğitimsel etki sağlayan, tekrarlanabilir bir formattır.

Link/kaynak: REWIND. A multimedia suitcase for migrants of yesterday and today - dedalus

Günümüz tanıklarıyla çalışmaya odaklanan projeler

Proje: erinnern.at (DE/EN)

OeAD, sınıf ortamında, uzaktan öğrenimde ve okul dışı gençlik eğitiminde kullanıma uygun öğretim materyalleri ve ders planlarının yanı sıra eğitim amaçlı web siteleri ve uygulamalar geliştirir. OeAD, belirli öğretim materyallerinin ve platformlarının kullanımına yönelik eğitimlerin yanı sıra, görgü tanıklarıyla yapılan röportajların derslere entegre edilmesine yönelik eğitimler de sunmakta ve öğretmenlere ile Avusturyalı görgü tanıklarına bu süreçlerin hazırlık ve uygulama aşamalarında destek sağlamaktadır.

Bu proje neden önemlidir?

Bu proje, görgü tanıklarıyla yapılan video ve sesli röportaj örneklerini sunmakta ve yaşam öyküsü/anlatı röportajları için bir şablon ya da ilham kaynağı olarak kullanıma açıktır. "Sıradan insanlar"la yapılan röportajlardan ve onların yaşam öykülerinden oluşan bir derlemeyi içeren proje, derslerinizde yeniden kullanabilmeniz için çevrimiçi olarak erişime açıktır.

Link/kaynak: erinnern.at

Linkler:

- Fluchtpunkte
- Sammlung MenschenLeben | Mediathek

Proje: IWittness (EN)

Soykırımdan kurtulanların ve tanıkların kişisel anlatımlarıyla yakından ilgilenerek, dünyanın dört bir yanındaki öğrenciler empati, anlayış ve saygı geliştirirken, aynı zamanda tüm derslerdeki bilgilerini de derinleştiriyorlar.

Bu proje neden önemlidir?

Görgü tanıklarıyla yapılacak çalışmalara hazırlanmak ve bu çalışmaların takibini yapmak için çok çeşitli etkinlikler, kılavuzlar ve öneriler; atölye çalışmaları ve eğitim oturumları için ilgi çekici şablonlar.
Link/kaynak: Educator Resources | IWitness

Beyin Fırtınası Çalışması Aracı: GO_Locating_and_Analyzing_Textual_Evidence.pdf
Görüşme öncesi ve sonrası analiz aracı: GO_Testimony_as_Primary_Source_Critical_Analysis.pdf
Gözlemciler için: See_Wonder_Connect.pdf

Proje: Oral History Groups (GR/EN)

HCO'ların kuruluşu ve faaliyetleri, bir kriz durumuyla doğrudan bağlantılıdır. Atina'daki ilk HCO olan OPIK'in (Kypseli) kuruluşu, "meydan" hareketiyle (2011) aynı döneme denk gelmiştir, ancak aynı zamanda Yunanistan dışında da neredeyse eşzamanlı olarak ortaya çıkan büyük hareketlerle de örtüşmüştür: Occupy Wall Street, Arap Baharı. Kuruluşunun toplumsal etkisi dikkate değerdir. OPIA (Atina, 2013) ise yukarıda bahsedilen olayların ardından ortaya çıkmıştır. Sözlü tanıklık toplayan HCO'ların ve bireylerin sayısındaki artış, Yunan toplumunun geçmişiyle yüzleşme ihtiyacını yansıtmakla birlikte, aynı zamanda sözlü geleneğin insanları harekete geçirme, yeni fikirler üretme ve geleceğe ışık tutma gücünü de ortaya koymaktadır. Yeni tarihsel bağlamda, sözlü tanıklıkların toplanması, geleceği şekillendirmenin temelini oluşturmaktadır.

Bu proje neden önemlidir?

Okullarda sözlü tarih yöntemlerine ilişkin rehberlik ve içgörüler ile bu yöntemlerin sosyal hareketler üzerindeki etkisi.

Link/kaynak: Oral History Groups – Oral History Groups

Proje: Oral History – Archiv für Zeitgeschichte (DE)

Sözlü tarih, görgü tanıklarıyla yapılan röportajları derleyen ve bu konuda pratik rehberlik sunan İsviçre Çağdaş Tarih Arşivleri'nin temel odak noktalarından biridir.

Bu proje neden önemlidir?

Görgü tanıklarıyla görüşme yapmak için önemli öneriler ve ipuçları ile şablonlar (örneğin, rıza formu şablonu / görüşmelerin yeniden kullanımıyla ilgili anlaşma (Almanca)); ilgili bağlantılar.
Link/kaynak: Oral History – Archiv für Zeitgeschichte | ETH Zürich

Öğretime odaklanan projeler

Proje: Lichtblau, Albert: Oral History lässt sich nicht Unterrichten? (DE)

Sözlü tarih araştırmaları alanında uygulama ve öğretime dair bir değerlendirme yazısı. Ana mesaj: Sözlü tarih doğrudan öğretilemez; aksine, öncelikle rehberlik altında yapılan uygulamalar ve kişinin kendi röportajlarını gerçekleştirmesi yoluyla öğrenilir. Öğrenciler röportajları kendileri yaparlar ve yoğun bir hazırlık, değerlendirme ve takip süreci içinde yer alırlarsa, üniversite dersleri zaman kısıtlamalarına rağmen bu uygulamayı kolaylaştırabilir.

Bu proje neden önemlidir?

Üniversite uygulamalarından elde edilen deneyimlere ilişkin kısa ama özlü bir rapor; önemli pratik ipuçları içeren ve yetişkin eğitimine de uyarlanabilen bu rapor, zorlu görüşme durumlarıyla (özellikle yas veya travma, teknik sorunlar vb.) başa çıkma deneyimlerinin yanı sıra, görüşmeye hazırlanma, süreç boyunca destek sağlama ve oturumu sonlandırma konularında rehberlik sunmaktadır.

Link/kaynak: Anzeige von Oral History lässt sich nicht unterrichten?

Proje: Oral History Methodology (EN)

Bu makale, lisansüstü öğrencilere yöneliktir ve sözlü tarih metodolojisine genel bir bakış sunmanın yanı sıra, görüşme ve alan araştırması yürütme konusunda rehberlik sağlar. Ayrıca, 2007 yılında Vietnam ve Filipinler'deki öğrencilerle düzenlenen ve birkaç gün süren bir dizi atölye çalışmasına eğitimsel bir destek olarak özel bir şekilde tasarlanmıştır.

Bu proje neden önemlidir?

Yetişkin eğitimi açısından önemi: Hayat öyküleri genellikle marjinalleştirilen göçmen, mülteci veya çok dilli yetişkinler için özellikle önemlidir. Bir yandan akademik bir sözlü tarih metodolojisi sunarken, diğer yandan görüşmelerin yürütülmesi, planlanması ve uygulanması konusunda ayrıntılı rehberlik sağlar; ayrıca olası zorluklarla başa çıkmaya yönelik ipuçları da sunar. Doğrudan öğretim talimatları içermez ve yetişkin eğitimi için uyarlanması gerekir.

Link/kaynak:https://sephis.org/wp-content/uploads/tainacan-items/4273/4367/LT17_Field_2007_Oral_History_MethodologyEN.pdf

Proje: Oral History Projekte in der Schule. Unterlagen für den Unterricht (DE)

"Okullarda Sözlü Tarih Projeleri" başlıklı çalışma, İkinci Dil Olarak Almanca (DaZ) konusuna doğrudan odaklanmamakla birlikte, özellikle öğrenme ve araştırma yöntemi olarak sözlü tarih bağlamında, bu çalışmada ele alınan yöntemler DaZ alanı ve yetişkin eğitimi için son derece uygun birer uygulamadır.

Bu proje neden önemlidir?

Bu konu ve sözlü tarihin derslerde uygulanmasına ilişkin önemli öneriler ve rehberlik.
Link/kaynak: Dossier_OralHistory.pdf

Proje: Oral History - Buone Pratiche (good practice) (IT)

"Sözlü Tarih Alanında İyi Uygulamalar" başlıklı belge, bilgi sağlar ve farkındalık yaratır. Bu belge, araştırma için standartlar belirlemeyi amaçlamamakta, daha çok alan araştırmacılarının çalışmalarında onlara yardımcı olacak en iyi uygulamaları önermeyi amaçlamaktadır. Tarihsel araştırmalardaki bazı temel ve kritik konular üzerinde düşünmeleri için araştırmacıları uygun şekilde hazırlayarak, bu alandaki bir boşluğu doldurmaya yardımcı olmaktadır.

Bu proje neden önemlidir?

Faaliyetleri arasında öncelikle sözlü tarih uygulamalarına yönelik eğitim (hem başlangıç hem de ileri düzey eğitim) ve bu metodolojiye özgü etik hususlara ilişkin farkındalığın artırılması yer almaktadır.

Link/kaynak: RISORSE – Aiso Italia

Proje: Novecento.org (IT/ EN)

İtalya'da sözlü geleneklerin derlenmesi, görgü tanıklarının anlatımları aracılığıyla toplumsal hafızayı belgelemek ve korumak amacıyla hem akademik girişimleri hem de sivil toplumu kapsamaktadır. İtalyan Sözlü Tarih Derneği (AISO), eğitim programları, atölye çalışmaları ve özel projeler de dahil olmak üzere ülke çapındaki sayısız araştırma ve arşivleme girişimini bir araya getirip koordine ederek bu çabada merkezi bir rol oynamaktadır. Sözlü tarihler, görgü tanıkları ve hafızayı taşıyan kişilerle yapılan röportajlar yoluyla toplanır ve resmi anlatıları tamamlayan ya da sorgulayan benzersiz bakış açıları sunar.

Bu proje neden önemlidir?

Okul derslerinde görgü tanığı ifadeleriyle çalışmaya yönelik materyaller ve örnekler; dil öğretimine uyarlanabilir.

Link/kaynak: Alcune buone pratiche per la storia orale a scuola - Novecento.org

Özet

Sözlü tarih, insanların tarihle ilgili yaşam deneyimlerine ve bu konudaki bakış açılarına dikkat çeker. Anlatılar değer yargılarından bağımsız ya da “nesnel” olmamakla birlikte, daha çok söz konusu bireylerin yaşamlarını şekillendiren ve tanımlayan unsurları yansıtır.

Görüşmeler genellikle (ses veya video olarak) kaydedilir ve serbest ve ayrıntılı yanıtları teşvik etmek için açık sorular sorulur. Anlatılar yazıya dökülür ve analiz edilir. VOICES projesinde amaç, yetişkin eğitiminde, özellikle ikinci dil kursları ve temel eğitim alanlarında kullanılmak üzere uyarlanabilen ve genişletilebilen bir metodoloji geliştirmek ve uygulamaktır.

Bu nedenle proje, özellikle sözlü ve kültürel engellerin yarattığı benzersiz zorluklar göz önünde bulundurularak, yöntemin erişilebilirliğine özel bir önem vermektedir; bu engellerin aşılmasına yardımcı olmak için hazırlık aşamasına destekleyici yöntemler dahil edilmelidir. Ayrıca, sözlü tarih temelli yöntemlerde genellikle olduğu gibi, hem öğrenicilerle hem de röportaj yapılan görgü tanıklarıyla ilgilenirken özellikle hassas bir yaklaşım gerekmektedir, zira kaçış ve göç konuları, her iki tarafta da potansiyel (yeniden) travma riski nedeniyle özel bir incelik gerektirmektedir.

Çeşitli yöntemler kullanarak bir hikayeyi olabildiğince ilgi çekici bir şekilde anlatmaya odaklanan hikâye anlatımı gibi diğer sözlü yöntemlerin aksine, sözlü tarih, kişinin kendi tarihine ilişkin kişisel algısı ve yorumuyla sınırlıdır; ancak burada da fotoğraflar veya nesneler gibi anlatı destekleri kullanmak mümkündür. VOICES projesinin amacı, öğrencilerin tarih bilincini güçlendirmek, röportaj yapma deneyimi yoluyla özgüvenlerini artırmak, teknik araçların kullanımında yetkinlik geliştirmek, nesiller arası öğrenmeyi teşvik etmek ve tarihsel deneyimlerden öğrenmeyi kolaylaştırmaktır. Proje ve kaynakların derlenmesi, proje için özel olarak ihtiyaç duyulan materyallerin oluşturulmasına yardımcı olmak ve rehberlik sağlamak amacıyla yapılmıştır. IWitness gibi bazı kaynaklar doğrudan kullanım için uygunken, diğerleri ilham kaynağı olarak hizmet edebilir veya bilgi kaynağı olabilir ve uyarlanması gereken kaynaklardır.

Yukarıda bahsedilen engellerin ve zorlukların üstesinden gelmeye yönelik somut öneriler, atölye çalışması metodolojisinin bir parçası olarak geliştirilecek ve sunulacaktır.

Kaynakça

Abrams, Lynn (2016): Oral History Theory. Routhledge. London

Fuchs, Ulli / Slapansky, Wolfgang (2025): Trümmer und Träume. Alltag in Favoriten 1945 – 1955. 2. Auflage. Edition Volkshochschule.

Portelli, Alessandro (2010): *They Say in Harlan County: An Oral History*. New York, NY: Oxford University Press.

Portelli, Alessandro (1997): *The Battle of Valle Giulia: Oral History and the Art of Dialogue*. Madison, WI: University of Wisconsin Press.

Portelli, Alessandro (1994): *The Text and the Voice: Writing, Speaking and Democracy in American Literature*. New York, NY: Columbia University Press.

Portelli, Alessandro (1991): *The Death of Luigi Trastulli and Other Stories: Form and Meaning in Oral History*. Albany, NY: SUNY Press.

Avrupa’daki Göç Hareketleri ve Eğitimde Sözlü Tarih

Araştırma Raporu

VOICES

VOICES OF IMMIGRANTS CREATING EMPATHY & SOCIAL COHESION

Daha fazla bilgi: www.voices-archive.eu

VOICES Ortaklık tarafından hazırlanmıştır – Nisan 2026

Ref. 2025-1-AT01-KA220-ADU-000358547